

Document: *Archeologische Quickscan*
Plangebied: *Jongeweer 36, Wijdenes, gemeente Drechterland*
Adviesnummer: *16031*
Opsteller: *F.C. Schinning (archeoloog) & C.M. Soonius (regio archeoloog)*
Datum: *18-02-2016*

Advies	Vrijgeven Monitoring werkzaamheden (kosteloos)
---------------	---

Vervolgtraject

Het is van belang dat Archeologie West-Friesland **minstens een week van tevoren** wordt geïnformeerd over de start van de werkzaamheden. Graag ontvangen wij de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang.

Aad Weel (medewerker AWF)	06-52824909
---------------------------	-------------

Archeologische Quickscan

1. Bestaande situatie en voorgenomen ingrepen

Op verzoek van de gemeente Drechterland (contactpersoon Maura Huig) is gekeken naar het aspect archeologie met betrekking tot de uitbreiding van het bouwvlak aan Jongeweer 36 in Wijdenes, gemeente Drechterland (afb. 1).

In de huidige situatie staan op het perceel Jongeweer 36 een woning, drie loodsen en drie kassen. Het staat in de planning om twee loodsen te slopen (de twee oostelijke loodsen grenzend aan de huidige kassen, ca. 750 m²) en op deze plek nieuwe loodsen te bouwen. Het bouwvlak wordt vergroot met een oppervlakte van ca. 1.600 m². De nieuwe loodsen krijgen een oppervlakte van ca. 1.800 m², waarvan ca. 450 m² binnen het nieuwe bouwvlak zal vallen. De mate van versterking varieert hiermee.

Afbeelding 1. De ligging van het plangebied (witte stippellijn) op een luchtfoto (bron: Google Satellite).

2. Bestemmingsplan Drechterland Zuid en concept-beleidskaart archeologie

Het plangebied valt binnen het bestemmingsplan Drechterland Zuid (afb. 2). Het bestemmingsplan kent de volgende archeologische dubbelbestemmingen:

- Waarde – Archeologie 1 (gebied van zeer hoge archeologische waarde): voorwaarden aan de omgevingsvergunning en omgevingsvergunningenstelsel bij elke bodemroering die dieper dan is 40 cm;
- Waarde – Archeologie 2 (gebied van hoge archeologische waarde): voorwaarden aan de omgevingsvergunning en omgevingsvergunningenstelsel voor gebouwen en werken dieper dan 40 cm en groter dan 100 m².
- Waarde – Archeologie 3 (gebied met hoge of middelhoge verwachting) voorwaarden aan de omgevingsvergunning en omgevingsvergunningenstelsel voor gebouwen en werken dieper dan 40 cm en groter dan 500 m².

Het plangebied ligt binnen een gebied met dubbelbestemming Waarde – Archeologie 3 en heeft een vrijstellingsgrens van 500 m² en 40 cm. De geplande ingrepen overschrijden deze grens.

Archeologie West-Friesland ontwikkelt voor de gemeente Drechterland een archeologische beleidskaart. Onderhavig plangebied ligt buiten de nader begrensde terreinen uit de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Voor het buitengebied, in het bestemmingsplan Drechterland

Zuid de gebieden met een vrijstellingsgrens van 500m², zijn oude bodemkaarten gebruikt om de archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de prehistorie op te stellen. Voor het type ondergrond waar het plangebied op ligt geldt een middelhoge archeologische verwachting en wordt een regionale vrijstellingsgrens gehanteerd van 2.500 m². De geplande ingrepen overschrijden deze grens niet.

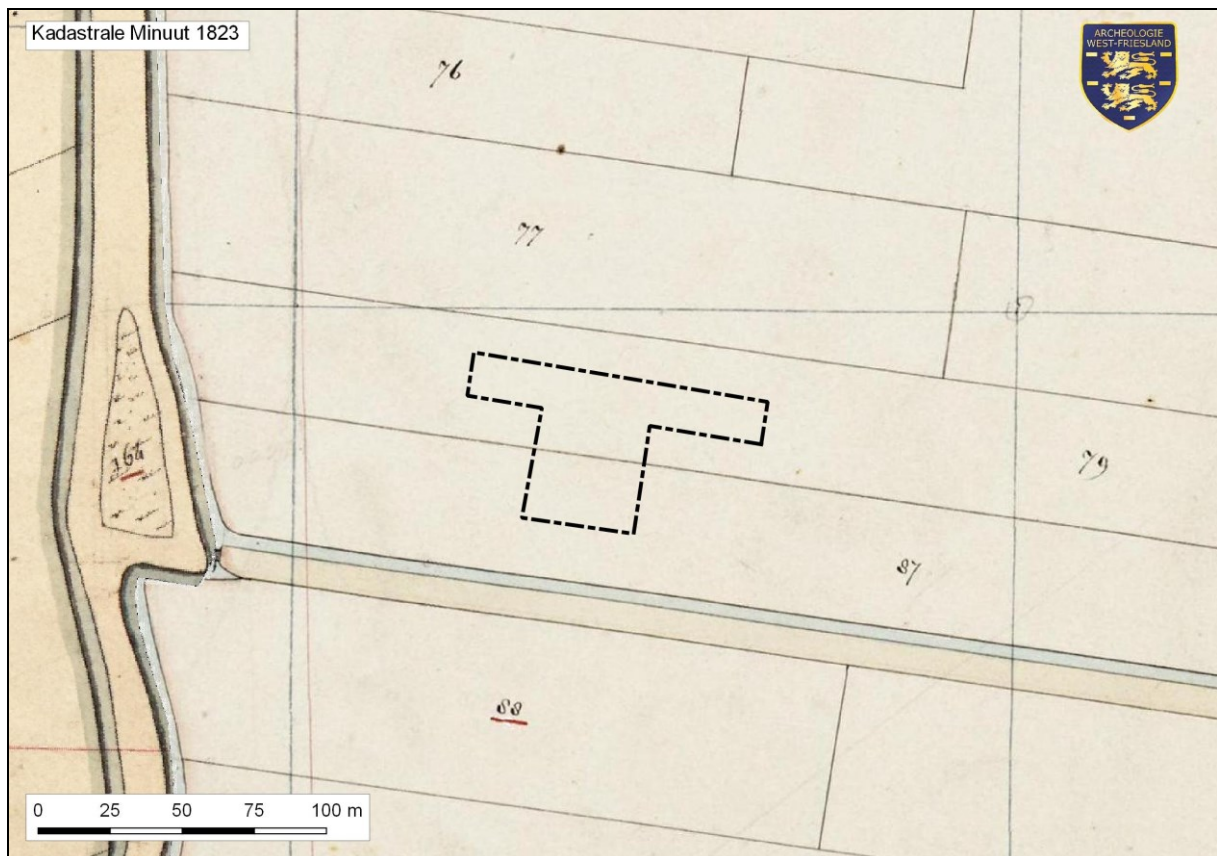
Afbeelding 2. De ligging van het plangebied Jongeweer 36 (zwarte cirkel, bij benadering) op het bestemmingsplan Drechterland Zuid (ruimtelijkeplannen.nl).

3. (Cultuur)historische achtergrond

Het plangebied bevindt zich in de polder van Schellinkhout en Wijdenes en is van zeer hoge historisch-geografische waarde (WFR306G). De regelmatige strokenverkaveling is zeer gaaf. Er is nauwelijks verstoring aanwezig, behalve in het westen. Zeer kenmerkend voor de vroege veenontginningen, die in West-Friesland inmiddels door zeeinbraken (waardoor de zuidwesthoek van dit ontginningsblok is verdwenen) en herinrichting zeldzaam zijn geworden. De samenhang met de ontginnings- en bewoningsas Schellinkhout, de achterkade en de zijkade (Jongeweer, Lageweg, Blokdijk) en de West-Friese Omringdijk is duidelijk aanwezig. De Jongeweer zelf is een binnenwaterkerende kade van hoge historisch-geografische waarde (WFR219G). Kenmerkend voor dit gebied zijn de binnenwaterkerende kaden en sloten, die in dit geval evenwijdig aan de strokenverkaveling (zijkaide). De samenhang met de strokenverkaveling is nog goed zichtbaar. De binnenwaterkerende functie is meestal verloren gegaan, maar de verkeersfunctie niet. Zeldzaam zijn dergelijke kaden in Noord-Holland niet.

Voor het bepalen van de aanwezigheid van bewoningsresten uit de Nieuwe Tijd kan gebruik worden gemaakt van historisch kaartmateriaal. Op geen van de historische kaarten is binnen het plangebied bewoning zichtbaar. Op de Kadastrale Minuut uit 1824 is te zien dat het plangebied deels op een verkavelingssloot ligt (afb. 3). Dit gedeelte is echter al bebouwd met de huidige loodsen. De verwachting voor vindplaatsen uit de Nieuwe Tijd is laag.

Op dit moment zijn er geen indicaties dat in de buurt van het plangebied is gewoond in de Middeleeuwen. Het historisch dorpslint van Wijdenes ligt ten oosten van het plangebied. De verwachting voor vindplaatsen uit de Middeleeuwen is laag.

Afbeelding 3. De ligging van het plangebied op de Kadastrale Minuut uit 1823 (zwarte stippellijn).

4. Archeologische en geologische bronnen

In Archis zijn in de directe omgeving van het plangebied geen onderzoeken of vondsten gemeld. Het is hierdoor moeilijk om de verwachting voor het plangebied te specificeren. Als men naar de bredere omgeving van het plangebied kijkt, blijkt dat hier wel verschillende Bronstijdsporen en vondsten zijn aangetroffen (o.a. Archis-waarnemingsnummer 18551, 439979, 439981 en Archis-onderzoeksmeldingsnummer 45808). Het plangebied ligt op de rand van een grote zandige rug, gevormd door een voormalige getijdengeul (afb. 4). Dit type ondergrond was in de Bronstijd goed bewoonbaar. De waargenomen sporen en vondsten uit de Bronstijd concentreren zich ook op de flanken van de voormalige getijdengeul. Op basis van de geologische opbouw van het plangebied geldt een middelhoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd.

Afbeelding 4. Ligging van het plangebied Jongeweer 36 (zwarte cirkel, bij benadering) op het Actueel Hoogtebestand Nederland.

Het plangebied valt binnen het ruilverkavelingsgebied “De Drieban”. De percelering van het gebied is tijdens de ruilverkaveling flink veranderd. De ergste ingrepen hebben echter in het noordoosten van “De Drieban” plaatsgevonden. Waarschijnlijk zijn in de buurt van het onderzoeksgebied alleen gedempt, waardoor het oude landschap nog intact is (Metz 1993, 74-76).

5. Conclusie

Het ligt in de planning om op het perceel Jongeweer 36 het bouwvlak te vergroten en nieuwe loodsen te bouwen. De totale oppervlakte van de geplande ingrepen zal ca. 2.900 m² bedragen. De mate van verstoring varieert, aangezien een deel van het plangebied momenteel al bebouwd is met loodsen. Deze zullen worden gesloopt.

Het plangebied bevindt zich in een gebied met zeer hoge cultuurhistorische waarde. Binnen het plangebied geldt een lage archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Middeleeuwen en Nieuwe Tijd. Op basis van de ondergrond waarop het plangebied ligt en de waargenomen sporen en vondsten uit de wijdere omgeving van het plangebied, geldt een middelhoge archeologische verwachting voor vindplaatsen uit de Bronstijd.

6. Advies

Gezien de geringe omvang van het deel van het plangebied dat werkelijk bebouwd zal worden en indien het bouwplan ongewijzigd blijft, is nader archeologisch onderzoek in het kader van de Archeologische Monumentenzorg niet noodzakelijk. Archeologie West-Friesland adviseert de voorgenomen ingrepen vrij te geven met betrekking tot het aspect

archeologie. Indien het in de planning staat om een waterberging te ontwikkelen dient er een nieuw archeologisch advies te worden geschreven.

Het plangebied is vrijgesteld van archeologisch onderzoek. Ten behoeve van het doen van waarnemingen dient wel in de omgevingsvergunning te worden opgenomen dat Archeologie West-Friesland toekomstige graafwerkzaamheden wil monitoren. Aangezien er geen bodemkaart van het gebied beschikbaar is, is het door de werkzaamheden te monitoren mogelijk om de archeologische verwachting van het gebied te toetsen.

Voor het monitoren van de graafwerkzaamheden worden geen kosten in rekening gebracht en dit zal niet tot noemenswaardige vertragingen leiden. Vondstmateriaal dat bij het uitvoeren van het werk wordt aangetroffen is (conform de Monumentenwet) eigendom van de Provincie Noord-Holland en zal door Archeologie West-Friesland worden aangeleverd aan het Provinciaal Depot van Bodemvondsten te Castricum.

Het is van belang dat Archeologie West-Friesland minstens een week van tevoren wordt geïnformeerd over de start van de werkzaamheden (Aad Weel: tel. 06-52824909). Graag ontvangen wij de contactgegevens van de veroorzaker, zodat contact kan worden onderhouden over de voortgang.

7. Bronnen

AHN2 (<http://www.ahn.nl/>)

Archis 3.0

Kadastrale Minuutplan 1823, Gemeente Wijdenes & Oosterleek, sectie A, genaamd Wijdenes, Eerste en Tweede Blad (beeldbank.cultureelerfgoed.nl).

Metz, W.H., 1993. *Luchtfoto-archeologie in oostelijk West-Friesland. Mogelijkheden en resultaten van archeologische Remote Sensing in een verdwijnend prehistorisch cultuurlandschap* (academisch proefschrift UvA), Amsterdam.

Mulder, J.R., J. van Berkum & F.G.M. van Pruissen, 1983. Ruilverkaveling De Gouw: bodemgesteldheid en bodemgeschiktheid. *Stiboka-rapport* 1597. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

8. Geldigheid

Indien de bouwplannen voor dit project worden gewijzigd na advisering, dan dienen de nieuwe bouwplannen te worden voorgelegd aan Archeologie West-Friesland, zodat deze opnieuw kunnen worden beoordeeld. Het voorgaande advies vervalt daarmee.

Deze archeologische quickscan heeft een geldigheid van **2 jaar**. Na verloop van deze periode wordt het advies ongeldig en dient bij ontwikkelingen een nieuw archeologisch advies te worden aangevraagd. Dit geldt ook voor ongewijzigde bouwplannen.

Bovenstaand archeologisch advies is daarmee geldig tot:

18-02-2018